

Klagebehandling sluttvurdering

Videregående opplæring (vgo)

Videregående opplæring for voksne (VOV)

Forberedende opplæring for voksne (FOV)

Elin Jernberg

Jeanette Gabrielson

Synnøve Orvik Torseth

Berit Orlien

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Statsforvalterens klagebehandling – Sluttvurdering videregående opplæring, VOV og FOV

Målgruppe:

Ledere og ansatte i fylkeskommunene og skolene – både private og offentlige.
Ledere og ansatte som jobber med voksenopplæringene, herunder både FOV og VOV.

Tema:

- Hvem fastsetter sluttvurderingene?
- Statsforvalterens ansvar opp mot standpunkt (og eksamen)
- Regelverket
- Retningslinjer for vårt arbeid
- Bruk av skjema

Hvem fastsetter sluttvurderingene?

Faglærere - faglig ansvar, bruker sitt faglige skjønn i fastsetting av standpunktkarakterer

Rektors rolle - kvalitetssikrer lærers arbeid underveis og klager på sluttvurdering

Skoleeier (her fylkeskommunen eller styret) veileder og skal ha et forsvarlig system for vurderingsarbeidet og skolens arbeid med klagesaker

Statsforvalterens rolle - klageinstans og veileder

Statsforvalteren klageinstans – nye oppgaver – klage på sluttvurderinger offentlige og private skoler

Type sluttvurdering	Opplæringsforskriften	Privatskoleforskriften
Standpunktklager – videregående opplæring - Fag inkl. IV - Orden/oppførsel	§ 10-4 (fastsetting av standpunktkarakter i fag) § 10-5 (vedtak om ikke å fastsette standpunktkarakter i fag, IV) § 10-6 (standpunktkarakter i orden/oppførsel)	§ 7-4 (fastsetting av standpunktkarakterer i fag) § 7-5 (vedtak om ikke fastsette standpunktkarakter i fag, IV) § 7-6 (standpunktkarakter i orden/oppførsel)
FOV - Standpunkt og eksamen - Modulkarakter	§ 16-3 (standpunkt og eksamen) § 16-4 (fastsetting av modulkarakter)	
VOV - Standpunkt og eksamen	§ 16-3 (standpunkt og eksamen)	
Realkompetansevurdering	§ 16-5 (gjennomføringen av vurderingen)	
Muntlig / Muntlig-praktisk / Praktisk eksamen - Videregående opplæring	§ 10-8 (gjennomføring av eksamen)	§ 7-8 (gjennomføring av eksamen)
Skriftlig eksamen – lokalt gitt (landssamarbeidet)	§ 10-7 (karakter ved skriftl. eksamen)	§ 7-7 (karakter ved skriftl. eksamen)

Annen klageinstans

Type klage	Opplæringsforskriften	Klageinstans
Fag- og svenneprøve	a) § 10-9 andre-fjerde ledd – klage på vurdering/karakter «ikke bestått» b) § 10-9 femte ledd – klage på formelle feil ved gjennomføringen av prøven	a) Klagenemnd, jf. oppl.l. § 8-3 (klagesaken sendes til Udir) b) Fylkestinget eller den fylkestinget gir fullmakt
Praksisbrevprøve og kompetanseprøve	§ 10-10 første ledd – kandidater som fått karakteren «ikke bestått» kan <i>klage</i> både på karakteren og på formelle feil ved gjennomføringen av prøven	Fylkestinget eller den fylkestinget gir fullmakt

Statsforvalteren klageinstans – klage sluttvurderinger offentlige skoler og private skoler

Type sluttvurdering

Standpunktklager – grunnskole

- Fag (inkl. IV)
- Orden/oppførsel

Standpunktklager – videregående opplæring

- Fag (inkl. IV)
- Orden/oppførsel

FOV (Forberedende oppl. for voksne)

- Standpunktkarakterer i fag (inkl. IV)
- Eksamen
- Modulkarakterer

VOV (Videregående oppl. for voksne)

- Standpunktkarakterer i fag (inkl. IV)
- Eksamen

Realkompetansevurdering

- Realkompetansevurdering fra kommune eller fylkeskommune

Muntlig / Muntlig -praktisk / Praktisk eksamen

- Grunnskole
- Videregående opplæring

Skriftlig eksamen – sentralt gitt, inkl. «hurtigklage»

Skriftlig eksamen – lokalt gitt (merk klageansvar)

Her finner du:

- forarbeid til opplæringsloven og
- merknader til opplæringsforskriften / privatskoleforskriften

Opplæringsloven:

Vis forarbeid til loven

§ 5-4 Innhold, vurdering og dokumentasjon i den videregående opplæringa

Den videregående opplæringa skal vere i samsvar med måla og prinsippa for opplæringa, jf. §§ 1-4 første og andre ledd og 1-5 andre og tredje ledd, tilbudsstrukturen, jf. § 1-6 tredje ledd, og fag- og timestfordelinga, jf. § 1-6 fjerde og femte ledd.

Elevane, privatistane, praksiskandidatane og dei som har læretid i bedrift, har rett til individuell vurdering og dokumentasjon av opplæringa. Departementet gir forskrift om individuell vurdering, om klage på vurdering og om dokumentasjon. Departementet kan gi forskrift om at mangel på vurderingsgrunnlag eller høgt fråvær kan føre til tap av rett til individuell vurdering med karakter i faget.

Departementet kan gi forskrift om godskriving og godkjenning av tidlegare gjennomgått opplæring eller praksis.

[Vis på Lovdata.no](#)

Forarbeid til loven

Opplæringsforskriften:

Vis merknader til forskriften

§ 10-4 Klage på fastsetjing av standpunktkarakter i fag

Elevar kan klage på korleis standpunktkarakteren i eit fag er fastsett. Statsforvaltaren er klageinstans.

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med klaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei fråsegn frå skolen om saksbehandlinga til klageinstansen.

Statsforvaltaren kan avvise klaga, stadfeste standpunktkarakteren eller oppheve standpunktkarakteren.

Dersom statsforvaltaren opphevar standpunktkarakteren, skal skolen sørje for at det blir gjort ei ny vurdering og fastsett ein endeleg karakter. Statsforvaltaren skal ha kopi av det nye vedtaket.

[Vis på Lovdata.no](#)

Merknader til forskriften

Paragrafen er aitt med hiemmel i opplæringsloven § 2-3

Endringer i regelverket

Individuell vurdering:

opplæringsforskriften kap. 9 og 15, privatskoleforskriften kap. 6

- Språklige og strukturelle endringer
- Mye av innhold/prinsipper videreført
- Rett til vurdering – opplæringsloven § 5-4, privatskoleloven § 2-3 a

Klage på sluttvurderinger:

opplæringsforskriften kap. 10 og 16, privatskoleforskriften kap. 7

- Ny klageinstans vgo og VO – Statsforvalteren
- Nytt – Skolen kan endre vedtaket *til gunst* for eleven

Klage på sluttvurderinger for voksne:

opplæringsforskriften kap. 16

- Klage standpunktkarakter og eksamenskarakterer (jf. kap. 10)
- Klage modul karakter
- Klage på gjennomføring av realkompetansevurdering

Se Udirs nettsider bl.a.:

- **Informasjon** om ny opplæringslov og forskrift, og endringer
- **Merknader** til de ulike bestemmelsene
- **Tema-side** om **Standpunktvurdering**
- Hva er **nytt** i reglene om **klage** på sluttvurdering?

Nytt – skolen kan endre vedtak *til gunst* for eleven

- Nytt at skolen kan omgjøre sitt vedtak *til gunst* for eleven
- Om endrer og setter opp/setter karakter – nytt vedtak som kan påklages
- Om skolen ikke fatter nytt vedtak til gunst for eleven skal klagen oversendes til klageinstansen
- Se: opplæringsforskriften §§ 10-4, 10-5 og 10-6 samt §§ 16-3, 16-4 og 16-5
privatskoleforskriften §§ 7-4, 7-5 og 7-6

§ 10-4. Klage på fastsetjing av standpunktkarakter i fag

Elevar kan klage på korleis standpunktkarakteren i eit fag er fastsett. Statsforvaltaren er klageinstans.

Dersom skolen ikkje gjer nytt vedtak, skal skolen saman med klaga, sende ei grunngiving frå faglæraren for korleis karakteren er fastsett og ei fråsegn frå skolen om saksbehandlinga til klageinstansen.

Statsforvaltaren kan avvise klaga, stadfeste standpunktkarakteren eller oppheve standpunktkarakteren.

Dersom statsforvaltaren opphevar standpunktkarakteren, skal skolen sørge for at det blir gjort ei ny vurdering og fastsett ein endeleg karakter. **Statsforvaltaren skal ha kopi av det nye vedtaket.**

Klagebehandling – standpunktkarakter i fag og IV

opplæringsforskriften §§ 10-4 og 10-5, jf. § 9-16, privatskoleforskriften §§ 7-4 og 7-5, jf. § 6-16

Klage standpunktkarakter i fag

- Kan klage på hvordan en standpunktkarakter i et fag er fastsatt. Kan ikke klage på karakteren i seg selv.
- Klageinstansen skal kun vurdere at standpunktkarakteren er fastsatt i tråd med reglene.
- Klagen sendes til skolen. Skolen vurderer klagen. Om skolen ikke endrer til gunst for eleven – oversende klage til klageinstansen
- Oversende klagen (dokumenter):
 - 1) Klagen
 - 2) Faglærers begrunnelse for hvordan karakteren er fastsatt
 - 3) Uttalelse fra skolen om saksbehandlingen
 - 4) Eventuelt andre aktuelle dokumenter
- Statsforvaltaren kan avvise klagen, *opprettholde* (stadfeste) standpunktkarakteren eller *oppheve* standpunktkarakteren.
- Oppheving – sendes tilbake til skolen, som skal gjøre en ny vurdering og fastsette endelig karakter. Statsforvalteren skal ha kopi av det nye vedtaket.

Klage vedtak om å ikke fastsette standpunktkarakter (IV)

- Samme prosedyre som klage på standpunktkarakter.
- Oversende klagen (dokumenter):
 - 1) Klagen
 - 2) Begrunnelse for at det ikke er satt standpunktkarakter
 - 3) Uttalelse fra skolen om saksbehandlingen
 - 4) Kopi av varsel
 - 5) Eventuelt andre aktuelle dokumenter

Hva Statsforvalteren ser etter i faglærers redegjørelse (fag)

- Læreplanenes kompetansemål
- Konkrete beskrivelser opp mot kompetansemålene
- Ikke bare noen utvalgte kompetansemål
- Ikke trukket inn annet i vurderingen (f.eks. forutsetninger, fravær, oppførsel)
- Fått vist sin kompetanse på flere og varierte måter
- Samlet vurdering

Klagebehandling – orden og oppførsel

opplæringsforskriften §10-6 jf. §9-17, privatskoleforskriften §7-6 jf. §6-17

- Formålet med vurdering i orden og oppførsel
- Standpunktkarakteren - et uttrykk for eleven sin orden og oppførsel
- Skolereglene (forskriftsfestede regler) er grunnlaget for vurdering
- Skriftlig varsel etter opplæringsforskriften § 9-7, privatskoleforskriften § 6-7
- Vi skal vurdere om regelverket er fulgt
- Klagebehandlingen kan føre til at klageinstansen lar karakteren bli stående, eller at karakteren blir endret til gunst eller ugunst for klageren

Klagebehandling - orden og oppførsel – nødvendig dokumentasjon

1. Klagen
2. Uttalelser fra skolen v/ kontaktlærer og rektor som gir en fylldig begrunnelse for karakteren (inkl. karakter som tidligere er gitt og hvilke tiltak som er satt i gang for å rette på forholdene)
3. Dokumentasjon på rektors drøfting av karakteren med lærerne (f.eks. protokoll fra karaktermøte)
4. Kopi av varsel som skolen har sendt ut
5. Eventuelt andre aktuelle dokumenter

Kapittel 16 Klage på sluttvurdering for voksne

§ 16-1 Kva kapittelet gjeld, klagefristar og forholdet til opplæringsloven

§ 16-2 Rett til grunngiving for karakteren

§ 16-3 Klage på standpunktkarakter og eksamenskarakter

§ 16-4 Klage på fastsetjing av modulkarakter

§ 16-4 Klage på fastsetjing av modulkarakter

- Deltakeren kan klage dersom vedkommende mener at reglene i § 15-12 Modulvurdering i forberedende opplæring for voksne ikke er fulgt ved fastsettelse av karakter
- Deltakeren kan ikke klage på selve karakteren
- Kommunen skal
- Statsforvalteren er klageinstans og vi må se på/vurdere
 - har det vært dialog mellom deltakeren og den som satt karakteren
 - tidspunktet for fastsettelse av karakter
 - om begrunnelsen for karakteren uttrykker deltakeren kompetanse målt opp mot kompetansemålene i læreplanen for faget
 - om karakteren er satt på grunnlag av riktig læreplan for modulen og om kompetansen er vurdert utfra kompetansemålene for den aktuelle modulen
 - om det er vist at deltakeren har blitt gjort kjent med læreplanen i modulen
- Kommunen skal vurdere klagen før den sendes til Statsforvalteren, og kan da velge å omgjøre karakteren til gunst for deltakeren dersom de tar klagen til følge. Klagen sendes i de tilfellene ikke til Statsforvalteren.
- § 16-4 andre ledd angir hvilken informasjon som skal oversendes Statsforvalteren
- § 16-4 tredje ledd sier noe om resultatet av vår saksbehandling
- Statsforvalteren kan ikke avgjøre om klageren skal få en annen karakter, det er kommunen som fastsetter endelig karakter

§ 16-5 Klage på gjennomføring av realkompetansevurdering

§ 16-5 Klage på gjennomføring av realkompetansevurdering

- Voksne deltakere som har fått realkompetansevurdering, kan klage på gjennomføringen av vurderingen.
- Statsforvalteren er klageinstans.
- Dersom kommunen eller fylkeskommunen som har vurdert realkompetansen, ikke fatter nytt vedtak, skal de sammen med klagen sende uttalelse om gjennomføringen av realkompetansevurderingen og en kopi av vedtaket om realkompetansevurdering til klageinstansen.
- Statsforvalteren kan avvise klagen, stadfeste vedtaket om realkompetansevurdering eller oppheve vedtaket.
- Dersom statsforvalteren opphever vedtaket om realkompetansevurdering, skal kommunen eller fylkeskommunen snarest mulig gjennomføre en ny realkompetansevurdering i samsvar med reglene i § 15-5, jf. § 15-13. Ingen av de som stod for den første vurderingen, skal være med i den nye. Statsforvalteren skal ha kopi av den nye realkompetansevurderingen.

Veileder og innsendingsskjema

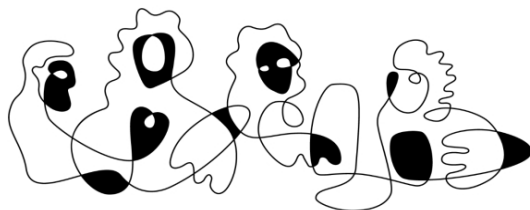
Statsforvalteren
i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

VEILEDNING FOR SKOLEN

KLAGE PÅ STANDPUNKTKARAKTER I FAG I VIDEREGÅENDE

Saksbehandlingsregler og krav til faglærers begrunnelse

SKOLEÅRET 2024/2025

Klage på standpunktkarakter

Obligatoriske felt er merket med *

Om skolen

Det kan kun klages på en karakter per innsending.

Klagen gjelder *

- Grunnskole
- Videregående skole
- Forberedende opplæring videregående (FOV)
- Videregående opplæring voksne (VOV)

Organisasjonsnummer til skolen * [?]

Navn på skole *

Postadresse

Postnr. *

Poststed *

Telefon

E-postadresse *

Kommune

Skolen har mottatt klage fra *

- Foresatte
- Elev

Informasjon om innsender [?]

Fornavn

Mellomnavn

Etternavn

Diverse lenker

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus nettsider

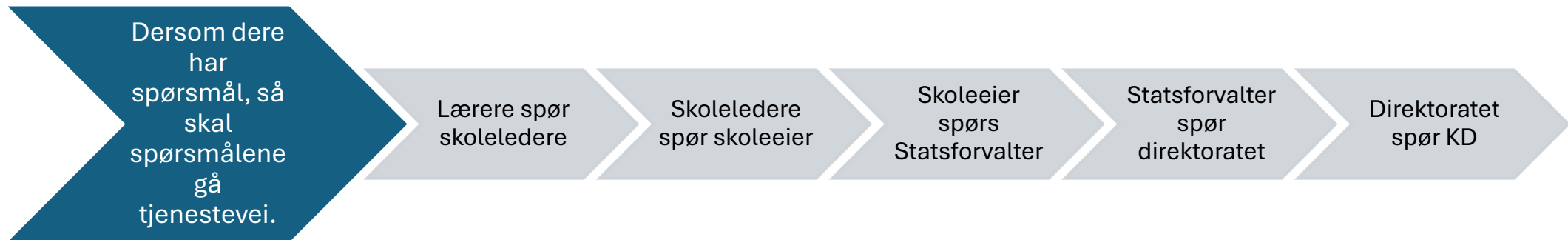
- Klage på sluttvurdering med lenker til veiledere og elektronisk oversendelseskjema av karakterklager: [Klage på sluttvurdering | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Utdanningsdirektoratets nettsider

- [Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringslova\) | udir.no](#)
[Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa \(opplæringsforskrifta\) | udir.no](#)
[Forskrift til privatskolelova \(privatskoleforskrifta\) | udir.no](#)
- Tema-side, Ny opplæringslov høsten 2024:
 - [Ny opplæringslov høsten 2024 | udir.no](#)
 - [Ny opplæringsforskrift og privatskoleforskrift | udir.no](#) mv.
- Tema-side, Vurderingspraksis: [Vurderingspraksis | udir.no](#)
- Standpunktvurdering: [Standpunktvurdering | udir.no](#)
- Hva er nytt i reglene om klage på sluttvurdering? [Hva er nytt i reglene om klage på sluttvurdering? | udir.no](#)

Spørsmål går tjenestevei

Husk å abonnere på våre nyhetssaker

[Få nyhetsvarsel | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

